

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΕΕΚ

Τα προσόντα ΕΕΚ πρέπει να έχουν συνάφεια σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και να ανοίγουν την πόρτα της διεθνούς συγκρισιμότητας

Η πίεση στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει μεγαλώσει τα τελευταία χρόνια, με τις τεχνολογικές και δημογραφικές τάσεις να αναδιμορφώνουν τη ζήτηση για δεξιότητες και προσόντα και να καθιστούν αναγκαία τη δια βίου μάθηση, τόσο για τα άτομα όσο και για τα κράτη. Η παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) πρέπει να ανταποκρίνεται στις ταχέως μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας και να προσαρμόζει την προσφορά προσόντων στη ζήτηση δεξιοτήτων. Η βελτίωση της ποιότητας, της συνάφειας και της ευελιξίας της βρίσκεται, επομένως, στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού πλαισίου πολιτικής ΕΕΚ 2021-25, το οποίο τονίζει τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας, της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και των εργαζομένων και της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων⁽¹⁾.

Για να υποστηρίξει την εφαρμογή πολιτικών που ενισχύουν τη μεταξύ χωρών διαφάνεια και συγκρισιμότητα των προσόντων, το Cedefop διεξήγαγε μια μελέτη μεθόδων ανάλυσης και σύγκρισης των χαρακτηριστικών και του περιεχομένου των προσόντων ΕΕΚ, τα οποία ακόμη διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών⁽²⁾. Αυτό το ενημερωτικό σημείωμα σκιαγραφεί τους δύο βασικούς στόχους που

εξετάστηκαν, καθώς και τις λύσεις που προτάθηκαν και τον αντίκτυπό τους για τους ερευνητές και τους φορείς χάραξης πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ

1. Καλύτερη σύγκριση των προσόντων ΕΕΚ

Παραδοσιακά, τα προσόντα ΕΕΚ αναπτύσσονται από τις αρχές της χώρας, οι οποίες επιδιώκουν να καλύψουν κυρίως τις δικές τους εθνικές και περιφερειακές ανάγκες. Αυτό επιτρέπει τον άμεσο διάλογο μεταξύ των χρηστών και των παρόχων προσόντων, διασφαλίζοντας τη συνολική συνάφεια της κατάρτισης. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, αυτή η προσέγγιση έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση λόγω των σαρωτικών τεχνολογικών αλλαγών και των ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένων αγορών εργασίας και αλυσίδων εφοδιασμού. Οι δεξιότητες και οι ικανότητες, αν και χρησιμοποιούνται σε τοπικό πλαίσιο, επηρεάζονται όλο και περισσότερο από τις παγκόσμιες τάσεις και πολλαπλασιάζονται οι φωνές για ευρύτερη συγκρισιμότητα του περιεχομέ-

(1) Το υφιστάμενο πλαίσιο πολιτικής ΕΕΚ ΕΕ καθορίζεται ουσιαστικά από το ανανεωμένο **θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη**, την (πρώτη) **Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση**, και τη **δήλωση του Osnabrück**, με τα οποία οι υπουργοί που είναι υπεύθυνοι για την ΕΕΚ στα κράτη μέλη της ΕΕ, τις υποψήφιας προς ένταξη χώρες της ΕΕ και τις χώρες του ΕΟΧ, οι κοινωνικοί εταίροι και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφώνησαν για μια νέα σειρά πολιτικών ενεργειών που συμπληρώνουν και θέτουν σε εφαρμογή το όραμα και τους στρατηγικούς στόχους που διατυπώνονται στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ΕΕΚ.

(2) **Χαρακτηριστικά:** δομή και έκταση ενός τίτλου προσόντων-περιεχόμενο: αναλυτική περιγραφή των διαφόρων τμημάτων που αποτελούν έναν τίτλο πλήρων προσόντων. Διεξήχθη μελέτη σε 10 χώρες (Αυστρία, Βουλγαρία, Δανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες, Φιλανδία) για τον προσδιορισμό πιθανών μεθόδων και πρακτικών εφαρμογών της ανάλυσης και της σύγκρισης των προσόντων. Cedefop (2021, προσεχής έκθεση).

νου των προγραμμάτων και των προσόντων ΕΕΚ ⁽³⁾. Η μελέτη του Cedefop αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που προκύπτουν από τις εντάσεις μεταξύ των τοπικών αναγκών και των παγκόσμιων απαιτήσεων και ανοίγει πιθανούς δρόμους προς συζήτηση σε πολιτικό επίπεδο.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΜΑ) ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

Τα μαθησιακά αποτελέσματα επιτρέπουν μια ανάλυση των προσόντων η οποία μπορεί να εφαρμοστεί σε διαφορετικά εθνικά πλαίσια. Προσφέρουν στους ενδιαφερόμενους από διαφορετικές χώρες μια κοινή πλατφόρμα για την επανεξέταση και την ανανέωση των προσόντων. Καθώς ενισχύουν τις γνώσεις μας για το περιεχόμενο των προσόντων, μας δίνουν τη δυνατότητα να τις βαθμονομήσουμε και να τις προσανατολίσουμε με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπουν την πρόσβαση, εντός και εκτός συνόρων, στις αγορές εργασίας και σε μαθήματα επιμόρφωσης, επιτρέποντας μας να «παίρνουμε τα προσόντα μας μαζί μας». Η ανάλυση και η σύγκριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων επιτρέπουν τη διάκριση μεταξύ των επιδιωκόμενων και των αποκτηθέντων αποτελεσμάτων. Είναι επίσης δυνατή η σύγκριση των στόχων που θέτουν οι σχεδιαστές ενός προσόντος με όσα είναι πραγματικά σε θέση να κάνει κανείς, σύμφωνα με όσα διαπιστώνει, για παράδειγμα, ο εργοδότης του/της. Οι στόχοι που εκφράζονται στα προγράμματα σπουδών θα πρέπει πάντα να εκπληρώνονται μέσω της μάθησης και να ελέγχονται τελικά σε πραγματικές καταστάσεις εργασίας. Είναι ζωτικής σημασίας να ανιχνεύονται τα κενά μεταξύ των επιδιωκόμενων και των αποκτηθέντων μαθησιακών αποτελεσμάτων για την καλύτερη αντιστοιχία των προσόντων με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Αυτή η προσπάθεια θα πρέπει να είναι συνεχής, καθώς οι ανάγκες αλλάζουν γρήγορα, απαιτώντας ταχεία ανταπόκριση.

Πηγή: Cedefop (προσεχής έκθεση).

2. Καλύτερη ανάδραση μεταξύ εργασίας και ΕΕΚ

Τα τελευταία χρόνια, το Cedefop έχει βελτιώσει την ικανότητα συλλογής πληροφοριών για τις δεξιότητες μέσω της **ανάλυσης διαδικτυακών κενών θέσεων εργασίας**, επιτρέποντας κατ’ αυτόν τον τρόπο την παραγωγή γρήγορων και λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις τάσεις της αγοράς εργασίας και τις ανάγκες σε δεξιότητες των ευρωπαϊκών εταιρειών. Ταυτόχρονα, το Cedefop εξετάζει την παροχή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, προβλέποντας **πιθανές μελλοντικές εξελίξεις των συστημάτων ΕΕΚ** κα-

⁽³⁾ Διαγωνισμοί δεξιοτήτων όπως ο EuroSkills και ο WorldSkills δείχνουν ότι ένα βασικό σύνολο δεξιοτήτων και ικανοτήτων ΕΕΚ είναι κοινό και μπορεί πράγματι να συγκριθεί σε διεθνές επίπεδο. Το μεθοδολογικό έργο του Cedefop στον τομέα αυτό πραγματοποιείται σε στενό διάλογο με τον WorldSkills.

θώς αντιμετωπίζουν νέες προκλήσεις και απαιτήσεις.

Η καλή διακυβέρνηση και η διασφάλιση της ποιότητας ΕΕΚ απαιτούν ισχυρούς μηχανισμούς ανάδρασης μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ και των ενδιαφερόμενων φορέων της αγοράς εργασίας. Αν και έχουν καταβληθεί μεγάλες προσπάθειες ώστε να υπάρξει βέλτιστη αντιστοιχία μεταξύ των αναγκών και της προσφοράς ΕΕΚ, υπάρχει περιθώριο για πιο στοχευμένη και λεπτομερή ανάδραση σε επίπεδο μεμονωμένων προσόντων/προγραμμάτων. Ο πιο συστηματικός διάλογος μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ και των παραγόντων της αγοράς εργασίας στον τομέα αυτό μπορεί να συμβάλει στο να διασφαλιστούν τα εξής:

- τα μαθησιακά αποτελέσματα που εκφράζονται στα προγράμματα σπουδών αντικατοπτρίζουν στενά τις ανάγκες της αγοράς εργασίας·
- οι στόχοι των παρόχων ΕΕΚ έχουν μετουσιωθεί σε ανιχνεύσιμες ατομικές δεξιότητες ΕΕΚ των αποφοίτων·
- οι εμπειρίες στο χώρο εργασίας με τους αποφοίτους κοινοποιούνται στους παρόχους ΕΕΚ.

ΣΧΗΜΑ 1. Ο ΒΡΟΧΟΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ

Πηγή: Cedefop (προσεχής έκθεση).

Το έργο του Cedefop για την ανάλυση και τη σύγκριση των προσόντων ΕΕΚ υποστηρίζει άμεσα αυτόν το βρόχο ανατροφοδότησης: προτείνει μεθόδους συλλογής των απόψεων των παραγόντων της αγοράς εργασίας σχετικά με την καταλληλότητα των προσόντων, προωθώντας πιο εμπειριστατωμένη κατανόηση της σχέσης μεταξύ των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιδιώκουν τα συστήματα ΕΕΚ και των πραγματικών αποτελεσμάτων όπως βιώνονται στην αγορά εργασίας.

ΞΕΚΑΘΑΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΕΕΚ

Για να κατανοήσουμε τα χαρακτηριστικά και το περιεχόμενο των προσόντων πρέπει να αποτυπώσουμε τους στόχους τους και τον τρόπο με τον οποίο αυτά εκφράζονται μέσω των μαθησιακών αποτελεσμάτων⁽⁴⁾. Αυτή η προσέγγιση υποστηρίζει τόσο τη σύγκριση των προσόντων για αμοιβαία μάθηση όσο και τις προσπάθειες για κλείσιμο του βρόχου ανατροφοδότησης. Και για τα δύο, απαιτείται μια διεξοδική ανάλυση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποτελούν τη βάση των προσόντων.

Η συνδυασμένη χαρτογράφηση των εγκάρσιων δεξιοτήτων που αναφέρονται σε δύο επαγγέλματα - τους τεχνικούς πληροφορικής και τους βοηθούς υγειονομικής περίθαλψης-, η οποία πραγματοποιήθηκε σε 10 χώρες, καθιστά σαφές ότι οι τίτλοι προσόντων στις διάφορες χώρες έχουν κοινό σημαντικό αριθμό δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Αυτό αποδεικνύει ότι τα προσόντα ΕΕΚ από διαφορετικές χώρες καλύπτουν περίπου τις ίδιες ανάγκες δεξιοτήτων. Παράλληλα, η σύγκριση αποκάλυψε ότι υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση στον τρόπο με τον οποίο οι χώρες περιγράφουν αυτές τις εγκάρσιες δεξιότητες. Αν και οι περισσότερες έδωσαν έμφαση στις περιγραφές τους σε μαθησιακά αποτελέσματα όπως «αλληλεπίδραση με άλλους» και «τήρηση των προφυλάξεων ασφαλείας στις μεθόδους εργασίας», μόνο λίγες ήταν αυτές που ανέφεραν «εκδήλωση περιέργειας» ή «ξένες γλώσσες».

Οι χώρες διέφεραν επίσης ως προς τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν τις επαγγελματικές δεξιότητες. Αν και ορισμένες λειτουργούν με λεπτομερείς και εκτενείς καταλόγους τεχνικών δεξιοτήτων που πρέπει να τελειοποιηθούν, άλλες χρησιμοποιούν ευρύτερες επαγγελματικές και τεχνικές δεξιότητες. Αυτή η τελευταία προσέγγιση βασίζεται στην ιδέα ότι οι τεχνικές αλλαγές είναι αναπόφευκτες και η λεπτομερής πρόβλεψη τους αδύνατη. Η σύγκριση των 10 χωρών καταδεικνύει την ανάγκη, και τη δυσκολία, εξισορρόπησης των επαγγελματικών και εγκάρσιων δεξιοτήτων και υποδηλώνει τον τρόπο με τον οποίο οι διαφορετικές εθνικές προσεγγίσεις μπορούν να υποστηρίξουν τις μελλοντικές εξελίξεις.

Το Cedefop καταλήγει στο συμπέρασμα ότι απαιτείται πρόοδος στους εξής τομείς:

- περαιτέρω ανάπτυξη συστημάτων αναφοράς που υποστηρίζουν την ανάλυση και τη σύγκριση εντός και μεταξύ χωρών σε διαφορετικά επίπεδα·
- προώθηση μιας πιο συστηματικής συνολικής χρήσης της προσέγγισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων, μέσω κοινά συμφωνημένης δομής και

εκτεταμένης ανταλλαγής δεδομένων·

- συμφωνία των χωρών σχετικά με έναν κοινό τρόπο χρήσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων στις περιγραφές προσόντων·
- διερεύνηση της αυτοματοποιημένης συλλογής δεδομένων, με αποτέλεσμα την αναβάθμιση της ανάλυσης και της σύγκρισης.

Ορισμένες από αυτές τις απαιτήσεις αναλύονται παρακάτω.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Για τη σύγκριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνονται στα εθνικά προσόντα και τον εντοπισμό των ομοιοτήτων και των διαφορών τους, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στις χώρες να τα χαρτογραφήσουν με βάση ένα κοινό σημείο αναφοράς. Η μελέτη του Cedefop εξέτασε διάφορα υπάρχοντα συστήματα αναφοράς και υπέβαλε σε δοκιμή τα πλεονεκτήματα και τους περιορισμούς τους, και πάλι με βάση τα δύο επαγγέλματα στις 10 χώρες. Ο στόχος ήταν να εντοπιστεί το πιο κατάλληλο σύστημα αναφοράς που αποτυπώνει τα συνολικά χαρακτηριστικά των προσόντων, παρέχοντας παράλληλα λεπτομερείς πληροφορίες για τους διάφορους τύπους δεξιοτήτων που καλύπτονται: επαγγελματικές δεξιότητες έναντι εγκάρσιων δεξιοτήτων. Εξετάστηκαν τα ακόλουθα συστήματα:

- Η ESCO, η πολύγλωσση ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προσόντων και επαγγελμάτων (έκδοση 1)
- O*Net, το δίκτυο επαγγελματικών πληροφοριών των ΗΠΑ και κύρια πηγή επαγγελματικών δεδομένων
- Προδιαγραφές προτύπων WorldSkills (WSSS), οι οποίες χρησιμοποιούνται ως σημείο αναφοράς για το διαγωνισμό WorldSkills.
- το μοντέλο VQTS (σύστημα μεταφοράς επαγγελματικών προσόντων), πίνακες ικανοτήτων που αναπτύσσονται και εφαρμόζονται σε διάφορα έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ.

Η σύγκριση των δύο επαγγελμάτων σε 10 χώρες αποκάλυψε ότι η ESCO είναι σήμερα η πλέον κατάλληλη για την ανάλυση και τη σύγκριση των προσόντων ΕΕΚ και μπορεί να χρησιμεύσει ως «κόμβος μετάφρασης» για τη σύγκριση των προσόντων και τον προσδιορισμό της αντιστοίχισης τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η ESCO διατίθεται σε 27 γλώσσες και έτσι βρίσκεται στη μοναδική θέση να μπορεί να εξυπηρετεί τη σύγκριση των εθνικών προσόντων. Κάνοντας τη διάκριση μεταξύ εγκάρσιων δεξιοτήτων και δεξιοτήτων που αφορούν συγκεκριμένο επάγγελμα,

⁽⁴⁾ Βλ. Πλαίσιο 1.

παρέχει έναν εννοιολογικό βαθμό λεπτομέρειας που επιτρέπει τη λεπτομερή ανάλυση και σύγκριση.

Ωστόσο, το Cedefop κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, προς το παρόν, κανένα σημείο αναφοράς δεν μπορεί να εξυπηρετήσει όλους τους σκοπούς. Αν και προσεγγίσεις όπως η ESCO και η O*NET προσφέρουν ένα καλό σημείο εκκίνησης, θα χρειαστούν ορισμένες προσαρμογές για την αντιμετώπιση όλων των απαιτούμενων εργασιών ⁽⁶⁾. Άλλα συστήματα αναφοράς, όπως το WSSS, μπορούν να τις συμπληρώσουν όπου χρειάζεται. Σε κάθε περίπτωση, ένα σημείο αναφοράς θα πρέπει να λειτουργεί μόνο ως ένας «μεταφραστικός κόμβος» ορολογίας και δεν πρέπει να έχει κανονιστική λειτουργία ή να χρησιμοποιείται ως πρότυπο. Αναμένεται συνέχεια...

ΠΗΓΕΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΕΕΚ

Τα εθνικά προσόντα περιγράφονται όλο και περισσότερο με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η πρόοδος την τελευταία δεκαετία υπήρξε αξιοσημείωτη. Ωστόσο, αυτές οι περιγραφές διαφέρουν όσον αφορά τη δομή, το μέγεθος και τη λεπτομέρεια και δεν είναι πάντα ενδεδειγμένες για ανάλυση και σύγκριση.

Η μελέτη του Cedefop έδειξε, για παράδειγμα, ότι για τους τεχνικούς πληροφορικής, πέντε από τις χώρες όπου εξετάστηκε αυτό το επάγγελμα (Αυστρία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Φιλανδία) θεώρησαν απαραίτητη τη γνώση των υπηρεσιών κρυπτογράφησης ΤΠΕ, ενώ άλλες πέντε (Βουλγαρία, Γαλλία, Δανία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες) δεν την είχαν αναφέρει στις περιγραφές τους των προσόντων. Ομοίως, πέντε χώρες έκριναν ότι οι τεχνικοί πληροφορικής έπρεπε να είναι σε θέση να διαχειρίζονται αυτόνομα τις υπηρεσίες φιλοξενίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Αυστρία, Βουλγαρία, Ιρλανδία, Ισπανία, Φιλανδία), ενώ άλλες πέντε δεν ανέφεραν αυτήν την απαίτηση (Γαλλία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Λιθουανία, Κάτω Χώρες).

Αν και η έλλειψη κοινού τρόπου περιγραφής εμποδίζει την ανάλυση και τη σύγκριση, η άνιση ανάπτυξη βάσεων δεδομένων εθνικών προσόντων εμποδίζει την αναβάθμιση των μεθοδολογιών. Ως εκ τούτου, η πρόσβαση στα δεδομένα σχετικά με τα προσόντα και η συγκρισιμότητα τους είναι ακόμη περιορισμένες λόγω

της χρήσης ασύμβατων μορφών δεδομένων ⁽⁶⁾ και ελλιπούς κάλυψης.

Εάν αντιμετωπιστούν, αυτές οι αδυναμίες μπορούν να μετατραπούν σε δυνατά σημεία και να επιτρέψουν πολύ εκτενέστερη ανάλυση και σύγκριση των προσόντων σε όλη την Ευρώπη. Για να αναβαθμιστούν οι μεθοδολογίες και να γίνουν διαθέσιμες σε ευρύτερη ομάδα ενδιαφερομένων, είναι απαραίτητη μια συμφωνία για μια κοινή μορφή περιγραφής των προσόντων: αυτή θα αυξήσει τη συνολική διαφάνεια των προσόντων και θα διευκολύνει τους εκπαιδευόμενους, τους εργαζόμενους και τους εργοδότες να κατανοήσουν πλήρως το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των προσόντων. Μια τέτοια κοινή μορφή θα μπορούσε να βασίζεται σε χαρακτηριστικά του συμπληρώματος πιστοποιητικού **Europass** ⁽⁷⁾ και να στηρίζει την αυτοματοποιημένη ανάλυση και σύγκριση των προσόντων ⁽⁸⁾.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

1. Αυτοματοποιημένη ανάλυση προσόντων

Για να έχουν δυνατότητα επέκτασης στο μέλλον, η επανεξέταση και η σύγκριση των προσόντων πρέπει να βασίζονται σε ψηφιακά εργαλεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης. Ένα ψηφιακό εργαλείο που υποστηρίζει την αυτοματοποιημένη ανάλυση και σύγκριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των προσόντων ΕΕΚ θα έδινε επιπλέον αξία, όμως δεν πληρούνται σήμερα όλες οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση αυτής της προσέγγισης. Οι ασύμβατες μορφές δεδομένων και οι σημαντικές διαφορές στη δομή περιεχομένου εμποδίζουν τη χρήση αυτοματοποιημένων διαδικασιών. Αν και η μηχανική μάθηση (τεχνητή νοημοσύνη) θα μπορούσε να βοηθήσει στην αντιμετώπιση μερικών από αυτά τα προβλήματα, θα απαιτούσε μια μεγάλη αρχική επένδυση από άποψη χρόνου και πόρων. Όμως, δεδομένης της συνεχούς διάδοσης των εθνικών βάσεων δεδομένων και μιας πιθανής συμφωνίας σχετικά με τις μορφές δεδομένων και τα πρότυπα παρουσίασης, υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες για αυτοματοποιημένη ανάλυση.

⁽⁶⁾ Το βασικό δυνατό σημείο της ESCO έγκειται στην πολύ λεπτομερή προσέγγιση της σε ό,τι αφορά τις δεξιότητες και τις ικανότητες, καλύπτοντας όλους τους σχετικούς τομείς της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Η O*Net αναπτύχθηκε για την αγορά εργασίας των ΗΠΑ. Το βασικό της πλεονέκτημα έγκειται στις συχνές τακτικές ενημερώσεις που εξασφαλίζουν έναν υψηλό βαθμό συνάφειας για τους χρήστες.

⁽⁶⁾ Η ενημέρωση του 2017 για τη σύσταση ΕΠΕΠ περιλαμβάνει ένα παράρτημα (VI) σχετικά με τον τρόπο ανταλλαγής δεδομένων για τα προσόντα σε όλη την Ευρώπη. Η συνεχής εφαρμογή αυτού θα υποστηρίξει άμεσα την πρόοδο στον τομέα αυτό.

⁽⁷⁾ Αυτό το έγγραφο συμπληρώνει το βιογραφικό σημείωμα Europass, επιτρέποντας μια πιο λεπτομερή περιγραφή του σκοπού και του επιπέδου του τίτλου προσόντων ενός ατόμου, συμπεριλαμβανομένων των μαθησιακών του αποτελεσμάτων, και παρέχοντας πληροφορίες για το εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο απονεμήθηκε.

⁽⁸⁾ Τον Σεπτέμβριο του 2021 θα συσταθεί τεχνική ομάδα εργασίας, με εντολή της συμβουλευτικής ομάδας ΕΠΕΠ, για να δώσει συνέχεια στο θέμα αυτό.

Το 2020 ξεκίνησε ένα πιλοτικό έργο που θέτει σε δοκιμή την αυτόματη σύνδεση δεδομένων σχετικά με προσόντα με την ESCO. Μέχρι στιγμής, οι εμπειρίες από αυτό το έργο φαίνεται να συμβαδίζουν με τις δοκιμές του Cedefop και τελικά θα προσφέρουν περισσότερες πληροφορίες για τις συνθήκες που απαιτούνται για αυτόματη ανάλυση και σύγκριση.

2. Ανάδραση εργοδότη

Οι έρευνες απόψεων που απευθύνονται σε εργοδότες, μέσω των οποίων ζητείται από τους εργοδότες να εκφράσουν τις σκέψεις και τις ιδέες τους σχετικά με τη συνάφεια των προσόντων στην αγορά εργασίας, είναι μια υποσχόμενη μέθοδος συλλογής δεδομένων σχετικά με την προσφορά ΕΕΚ και συμβάλλει στην ολοκλήρωση του βρόχου ανατροφοδότησης μεταξύ των παραγόντων της αγοράς εργασίας και των παρόχων ΕΕΚ. Τέτοιες έρευνες, αν χρησιμοποιηθούν στοχευμένα, μπορούν να δώσουν μια εικόνα για το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι εργοδότες από τους αποφοίτους ΕΕΚ που έχουν προσλάβει και τα μαθησιακά αποτελέσματα που φέρνουν στο χώρο εργασίας. Οι εργοδότες είναι οι καλύτεροι παρατηρητές και οι καλύτεροι αναλυτές της σχέσης μεταξύ των επιδιωκόμενων και των αποκτηθέντων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Η μελέτη του Cedefop ανέπτυξε ένα πιλοτικό μοντέλο μιας έρευνας απόψεων απευθυνόμενης σε εργοδότες, η οποία επικεντρώθηκε σε παρόχους ΕΕΚ: αφορούσε τα δύο επαγγέλματα που χρησιμοποιήθηκαν επίσης για τη δοκιμή των σημείων αναφοράς - βοηθός υγειονομικής περίθαλψης και τεχνικός ΤΠΕ - και πραγματοποιήθηκε με τη μορφή τριών διαφορετικών ερωτηματολογίων που στάλθηκαν σε σχολεία ΕΕΚ, αποφοίτους και εργοδότες σε δύο χώρες (Λιθουανία και Ολλανδία). Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που σχετίζονταν με συγκεκριμένο σύνολο δεξιοτήτων (με βάση τη σύγκριση των υφιστάμενων σημείων αναφοράς) και να αξιολογήσουν σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα ΕΕΚ είχε πραγματικά προσφέρει στους αποφοίτους αυτές τις δεξιότητες.

Οι περισσότεροι ερωτηθέντες θεώρησαν ότι η δομή και ο βαθμός λεπτομέρειας της περιγραφής των συνόλων δεξιοτήτων ήταν ικανοποιητικά. Οι απαντήσεις τους καθιστούν σαφές πόσο σημαντικό είναι να έχουν οι ίδιοι ένα σημείο αναφοράς βασισμένο στα μαθησιακά αποτελέσματα ώστε να κρίνουν και να αξιολογούν σωστά τις δεξιότητες ΕΕΚ των αποφοίτων.

ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Η εργασία στον τομέα αυτόν αποτελεί μέρος μιας μακροπρόθεσμης έρευνας του Cedefop για το μεταβαλλόμενο περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των

προσόντων ΕΕΚ. Πρόσφατες προσπάθειες, όπως η ανάλυση και η σύγκριση των προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ στο πλαίσιο του έργου *Future of VET*, έδωσαν ελπιδοφόρα πρώτα συμπεράσματα σχετικά με τη σκοπιμότητα αυτού του εγχειρήματος. Ωστόσο, για να συνεχιστεί αυτό το σκέλος εργασιών, οι μέθοδοι και οι προσεγγίσεις που παρουσιάζονται στην περίληψη αυτή πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω. Η τρέχουσα μελέτη, που θέτει τις βάσεις για την ανάλυση και τη σύγκριση των προσόντων ΕΕΚ, αναδεικνύει τόσο τις ευκαιρίες όσο και τις προκλήσεις.

- Η ανάλυση και η σύγκριση απαιτούν ορολογικά και εννοιολογικά αξιόπιστα σημεία αναφοράς. Αν και η ESCO διαθέτει ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο επαγγελμάτων και μια πολύγλωσση προσέγγιση, θα πρέπει να απλοποιηθεί ή να συνδυαστεί με άλλα σημεία αναφοράς για τους σκοπούς των ερευνών ικανοποίησης των εργοδοτών.
- Η αναβάθμιση των μεθόδων ανάλυσης και σύγκρισης προσόντων μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά μέσω της ευρύτερης εισαγωγής βάσεων δεδομένων προσόντων και, κυρίως, μέσω μιας συμφωνίας σχετικά με κοινές μορφές δεδομένων, και της εφαρμογής αυτών, καθώς μέσω και της ανάπτυξης κοινού προτύπου για την παρουσίαση μαθησιακών αποτελεσμάτων. Αυτά τα βήματα θα μπορούσαν να είναι καθοριστικά για την άρση των εμποδίων μιας (μερικώς) αυτοματοποιημένης ανάλυσης.
- Η ανάλυση και η σύγκριση των προσόντων ΕΕΚ εξαρτώνται από την ποιότητα και την κάλυψη της περιγραφής τους όσον αφορά τα μαθησιακά αποτελέσματα. Συνεπώς, η μελλοντική εφαρμογή αυτής της προσέγγισης απαιτεί συνεχή, εκτεταμένο διάλογο και ανταλλαγή εμπειριών. Αν και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό επίπεδο αποφασίζουν πώς να εξισορροπούν και να συνδυάζουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που περιλαμβάνει ένας τίτλος προσόντων, ο τρόπος με τον οποίο περιγράφονται και κοινοποιούνται αυτά τα στοιχεία πρέπει να βασίζεται σε ένα κοινό, συμφωνημένο πρότυπο, κυρίως όσον αφορά το μέγεθος, τη δομή και την ορολογία. Αν και το περιεχόμενο των εθνικών προσόντων θα διαφέρει πάντοτε μεταξύ των διαφόρων χωρών, τόσο οι εκπαιδευόμενοι όσο και οι εργοδότες πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν ποια προσόντα προσφέρονται σε ένα δεδομένο κράτος μέλος της ΕΕ και πώς συγκρίνονται με τα προσόντα σε ένα άλλο. Η ποιότητα των περιγραφών των μαθησιακών αποτελεσμάτων θα καθορίσει το εάν οι εθνικές αρχές μπορούν να μάθουν η μία από την άλλη και, έτσι, να βελτιώνουν τα συνολικά εθνικά προσόντα.

Αυτή η πρώτη διερεύνηση μεθόδων ανάλυσης και σύγκρισης προσόντων παρέχει ένα σημείο εκκίνησης για μελλοντική έρευνα σε διάφορους τομείς, κυρίως στην υποστήριξη της διαφάνειας και της αναγνώρισης των προσόντων. Θα διαδραματίσει επίσης ένα δυναμικό σημαντικό ρόλο στην προετοιμασία βασικών ευρωπαϊκών επαγγελματικών προφίλ ⁽⁹⁾, όπως επιβεβαιώθηκε το 2020 στη σύσταση για την ΕΕΚ και στην κοινή δήλωση Osnabrück.

⁽⁹⁾ Ανακοινώθηκε στο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων του 2020, σελίδα 10, υποσημείωση 33.